

handleiding en protocol

handleiding en protocol voor afname,
scoring en gebruik van de
MATE-Jeugd-Uitkomsten 2.1a

gerard schippers
theo broekman

nederlandse bewerking
gerard schippers
theo broekman

handleiding en protocol

handleiding en protocol voor afname,
scoring en gebruik van de
MATE-Jeugd-Uitkomsten 2.1a

gerard schippers
theo broekman

nederlandse bewerking

gerard schippers
theo broekman

MATE: Meten van Addicties voor Triage en Evaluatie
<http://www.mateinfo.eu>

Referentie:

Schippers, G. M., & Broekman, T. G.. (2014). MATE-Y-Uitkomsten 2.1a. Handleiding en protocol voor de MATE-Jeugd-Uitkomsten. Nederlandse bewerking: G. M. Schippers & T. G. Broekman.
Nijmegen: Bêta Boeken.

Uitgever: Bureau Bêta, Nijmegen,
<http://www.beta.nl>

Inhoud

- v Voorwoord
- vii De MATE-Y-Uitkomsten in vogelvlucht

1 Handleiding

- 3 Inleiding
- 4 Uitgangspunten
- 5 Onderdelen van de MATE-Y-Uitkomsten
- 7 Gebruik van de MATE-Y-Uitkomsten
 - 8 De MATE-Y-Uitkomsten scores

9 Protocol

- 11 Afnameprotocol
 - 12 Algemene instructies
 - 14 1. Middelen: Gebruik
 - 16 5. Lichamelijke klachten
 - 17 7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC)
 - 20 Q1. Verlangen
- 21 Scoringsprotocol
- 23 Definities en ankerpunten van de MATE-Y-IC

41 Referenties

45 Afnameformulier

De ontwikkeling van de MATE-Y-Uitkomsten is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage Resultaten Scoren.

Vanuit de jeugdverslavingszorg is een werkgroep geformeerd ten behoeve van de ontwikkeling van de MATE-Y en de MATE-Y-Uitkomsten het uitvoeren van het proefproject. In deze groep hadden in wisselende samenstelling de volgende mensen zitting:

De Bascule: Erik Jongman, *De Brijder*: Marga Gerrmann, Renske Spijkerman, *Dimence*: Marjan Hansman, *Iriszorg*: Rinske Lycklama à Nijeholt, Gerdien de Weert, *Jellinek*: Ellen van Geffen, *Mondriaan*: Ivo Aben, *Novadic-Kentron*: Nicolle van Mill, *Tactus*: Eva Wieske, Elise Melker-Steenbergen, Severien van der Wal, Miranda Velthuis, *Vincent van Gogh Instituut*: Evelien Joosten, *VNN en Dimence*: Jannet de Jonge.

Naast de afnemers van de MATE-Y en de MATE-Y-Uitkomsten, hebben de volgende mensen bijgedragen aan de uitvoering van het proefproject:

De Brijder: Mariëtte Koop, *Iriszorg*: Hans Aalders, *Mondriaan*: Desiree Prevoo, *Novadic-Kentron*: Mieke Beket, Rolf Geurts, *Tactus*: Marja Schokker, *VNN*: Frank Brook, Gert Jan Hartman.

Voorwoord

De MATE-Y-Uitkomsten is bedoeld als meting van de klinische uitkomsten bij jeugdigen die in behandeling zijn geweest voor problemen met gebruik van psychoactieve middelen en ander verslavingsgedrag. De MATE-Y-Uitkomsten kan worden afgenomen direct na behandeling, of enige tijd later, als follow-up. De met de MATE-Y-Uitkomsten verkregen gegevens leveren een beeld op van het middelengebruik (en gokken en ander verslavingsgedrag) van de jongere en van diens functioneren. Deze gegevens kunnen gebruikt worden om vast te stellen wat het resultaat is geweest van de behandeling, de MATE-Y-Uitkomsten is niet in het bijzonder ontwikkeld om de voortgang van behandeling te monitoren en de behandeling bij te sturen.

De MATE-Y is ontworpen als instrument bij de intake in behandeling voor de vaststelling van kenmerken van jeugdigen met middelenproblematiek en verslaving die met professionele hulpverlening in aanraking komen. De achtergronden van de MATE en de MATE-Y zijn beschreven in de MATE-Y Handleiding en protocol (Schippers & Broekman, 2013). De MATE-Y-Uitkomsten bestaat voornamelijk uit geselecteerde onderdelen van de MATE-Y, op vergelijkbare wijze als de MATE-Uitkomsten is afgeleid van de MATE.

De MATE-Y-Uitkomsten kan worden gehanteerd als face-to-face interview, maar is ook geschikt gemaakt voor telefonische afname.

De MATE-familie is intellectueel eigendom van Gerard M. Schippers en Theo G. Broekman. Zij stellen de MATE kosteloos beschikbaar, onder voorwaarde dat deze niet gebruikt wordt voor commerciële doeleinden.

Wij vertrouwen erop dat de MATE-Y-Uitkomsten het betrouwbaar, valide en in de klinische praktijk relevant en goed toepasbaar meten van resultaten van behandeling vast te stellen en daarmee bij te dragen aan de kwaliteit van de zorg voor verslaafde jeugdigen.

Gerard M. Schippers
Theo G. Broekman

Amsterdam/Nijmegen
Januari 2014

De MATE-Y-Uitkomsten in vogelvlucht

1. De MATE-Y-Uitkomsten is ingericht om valide en betrouwbaar patiëntkenmerken vast te stellen ten behoeve van de evaluatie van verleende zorg en behandeling.
2. De MATE-Y-Uitkomsten is functioneel voor de praktijk van de zorg, acceptabel voor personen bij wie het wordt afgenomen, is gebaseerd op classificatiesystemen van de WHO en op de beste van beschikbare (deel)instrumenten.
3. De MATE-Y-IC stelt vast in hoeverre iemand actief is en participeert in de samenleving en is geschikt voor jeugdigen met psychische aandoeningen in het algemeen.
4. De MATE-Y-Uitkomsten maakt evaluatie van zorg en behandeling mogelijk aan de hand van het gebruik van en verlangen naar psychoactieve middelen, gokken en andere gedragsverslavingen, lichamelijke symptomatologie, en activiteiten en participatie.
5. De MATE-Y-Uitkomsten levert uitslagen in 5 MATE-Y-scores.
6. De MATE-Y-Uitkomsten heeft een uitvoerig protocol voor afname, verwerking en toepassing, zowel voor face-to-face afname als voor telefonische afname.
7. De afname van de MATE-Y-IC wordt ondersteund met uitvoerige omschrijvingen, tips en suggesties per domein en met welomschreven ankerpunten per scoringscategorie
8. De MATE-Y-Uitkomsten is flexibel en overzichtelijk dank zij een modulaire opbouw van deelinstrumenten.
9. De MATE-Y-Uitkomsten kan in ongeveer 15 minuten tot een half uur worden afgenomen.
10. De MATE-Y-Uitkomsten kan ingebouwd worden in elektronische dossiers.

Handleiding

Inleiding

De MATE-Y heeft als doel het op valide en betrouwbare wijze vaststellen van patiëntkenmerken ten behoeve van het stellen van de indicatie voor zorg en behandeling. De MATE-Y-Uitkomsten is een selectie van MATE-Y-modules speciaal bedoeld voor de evaluatie van verleende zorg en behandeling. Voor achtergronden en uitgangspunten van de ontwikkeling van de MATE-Y verwijzen we naar de handleiding van de MATE-Y zelf (Schippers & Broekman, 2013). In deze publicatie beperken we ons tot een beschrijving van de modules van de MATE-Y-Uitkomsten en het protocol voor afname van de MATE-Y-Uitkomsten.

Uitgangspunten

Bij de selectie van modules of onderdelen van modules van de MATE-Y voor gebruik in de MATE-Y-Uitkomsten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd

1. De inhoud van de modules moet relevant zijn voor het vaststellen van uitkomsten van behandeling.
2. Het tijdvak van de module mag niet groter zijn dan 30 dagen.
3. De MATE-Y-Uitkomsten beperkt zich tot het meten van kenmerken van de patiënt. Oordelen van de patiënt over uitvoering of resultaat van behandeling worden niet gemeten door de MATE-Y-Uitkomsten
4. De scores van de MATE-Y-Uitkomsten moeten overeenkomen met de scores van de MATE-Y zodat ze vergeleken kunnen worden.

Onderdelen van de MATE-Y-Uitkomsten

De MATE-Y-Uitkomsten is samengesteld teneinde zo zuinig en volledig mogelijk alle informatie te verzamelen over kenmerken van de persoon die relevant zijn voor de evaluatie van zorg en behandeling van verslaving. Rekening houdend met de hiervoor genoemde uitgangspunten zijn de volgende vijf (sub)modules van de MATE-Y geselecteerd voor de MATE-Y-Uitkomsten:

- 1. Middelengebruik en gedragsverslavingen
- 5. Lichamelijke klachten
- 7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC)
- Q1. Verlangen

De module 1 en 7 zijn selecties uit de modules 1 en 7 van de MATE-Y. Modules 5 en Q1 zijn de volledige modules van de MATE-Y

In het volgende worden de modules kort toegelicht. Voor een uitvoerige toelichting verwijzen we naar de handleiding van de MATE-Y.

1. Middelen: Gebruik

Module 1 van de MATE-Y-Uitkomsten is een interview dat het gebruik van psychoactieve middelen in de afgelopen periode en in de loop van het leven vaststelt. Inventarisatie vindt plaats in een matrix (grid) waarin de middelen (stoffen) worden benoemd en het gebruik en de gebruiksgewoonte kunnen worden genoteerd. Gevraagd wordt het gebruik in standardeenheden in de laatste dertig dagen en de hoeveelheid gebruikt op een kenmerkende gebruiksday. Ook gebruik van nicotine wordt bevraagd. Naast middelengebruik wordt ook gevraagd naar gokken en naar andere gedragsverslavingen. Vergeleken met Module 1 in de MATE-Y beperkt deze module zich hier tot het inventariseren van gebruik in de laatste 30 dagen.

Met de inventarisatie van het middelengebruik wordt het huidige gebruik in beeld gebracht en kan ook de verandering in gebruik bepaald worden ten opzichte van het tijdstip van het afnemen van de MATE-Y.

5. Lichamelijke klachten

In module 5 van de MATE worden lichamelijke klachten geïnventariseerd met behulp van de MAP HSS (Maudsley Addiction Profile Health Symptoms Scale; Marsden et al., 1998, vertaling door het onderzoeksproject van de Centrale Commissie Behandeling Heroïneverslaafden, CCBH 2002). Het is een vragenlijst waar de persoon het voorkomen van tien lichamelijke symptomen met voorgegeven antwoorden kan aangeven. Deze lijst is vooral van belang om verandering in het lichamelijke klachtenpatroon te meten.

7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC)

De MATE-Y-IC is het onderdeel van de MATE-Y dat vaststelt in hoeverre iemand actief is en participeert in de samenleving. De MATE-Y-IC is zoals gemeld gebaseerd op de Internationale classificatie van het menselijk functioneren, de ICF (International Classification of Functioning, Disability, and Health). In 2007 Verscheen daarvan een nieuwe versie in het bijzonder ook gericht op kinderen en jeugdigen, de ICF-CY (World Health Organization, 2007; World Health Organization, 2008). Menselijk functioneren verwijst in de ICF naar functies en anatomische eigenschappen, maar ook naar activiteiten en participatie, dat wil zeggen naar de mens als deelnemer aan het maatschappelijk leven. Vergeleken met Module 7 van de MATE-Y 7. Activiteiten en participatie; zorg en ondersteuning (MATE-Y-ICN) zijn de zorg en ondersteuning vragen weggelaten. Deze zijn niet van belang voor het meten van uitkomsten. De MATE-Y-IC beperkt zich tot het vaststellen van de mate van beperking op de 19 domeinen uit component d. van de ICF 'Activiteiten en participatie'.

De ICF geeft algemene richtlijnen voor de beoordeling maar geen precieze definities. Om die reden zijn voor de MATE-Y-ICN uitvoerige instructies gemaakt voor afname, ondersteund met omschrijvingen, tips en suggesties per domein en factor en welomschreven ankerpunten per scoringscategorie.

Module 7 van de MATE-Y-IC beoordeelt op de 19 geselecteerde domeinen de beperking in de uitvoering van, ofwel de moeite die de persoon heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen beperking tot volledige beperking).

De MATE-Y-IC wordt gebruikt voor het vaststellen van de mate van sociale (des)integratie en is bij uitstek geschikt voor het meten van verandering in functioneren in de tijd.

Q1. Middelen: Verlangen

Als maat voor het verlangen naar middelen (zucht, trek, craving) is module Q1 van de MATE-Y opgenomen, die bestaat uit enkele vertaalde items uit de A-OCDS (Deas, et al., 2001), de adolescentenversie van de door Anton et al. (1996) samengestelde OCDS (Obsessive Compulsive Drinking Scale) waarvan de items vereenvoudigd zijn. Q1. Middelen: Verlangen is een zelfinvullijst van vijf items.

Gebruik van de MATE-Y-Uitkomsten

De MATE-Y-Uitkomsten is in de eerste plaats bedoeld voor eindbeoordeling en evaluatie van behandelingen in de verslavingszorg.

De MATE-Y-Uitkomsten is dus niet ontworpen voor het monitoren van de toestand van de cliënt ten behoeve van de uitvoering en bijstelling van een lopende behandeling. Voor monitoring zijn deels andere gegevens nodig dan voor eindbeoordeling.

De uitslag van de MATE-Y-Uitkomsten wordt gegeven in 5 MATE-Y-scores die hieronder beschreven worden. In het protocol worden precieze instructies voor uitwerking en berekening gegeven. Daartoe staat ook een aldaar besproken MATE-Y-Scoreformulier ter beschikking.

Overigens is het aan de gebruikers om, afhankelijk van het doel waarvoor de MATE-Y en de MATE-Y-Uitkomsten wordt ingezet, veranderings- of beoordelingsmaten te maken. Men kan bijvoorbeeld verschilcores maken voor de 5 MATE-Y-scores tussen voor- en nameting.

Voor module 1. Middelengebruik en gedragsverslavingen kan men gebruikindices definiëren. Voor verschillende stoffen kunnen dan verschilcores gebruikt worden. Een andere benadering die bij gegevens over gebruik vaak gehanteerd wordt is een normatieve grens. Er wordt niet naar vermindering van gebruik gekeken, maar of het gebruik bij afname van de MATE-Y-Uitkomsten voldoet aan een bepaalde norm.

Wij beperken ons hier tot de 5 MATE-Y-scores.

De MATE-Y-Uitkomsten scores

Met de MATE-Y-Uitkomsten worden de volgende 5 scores samengesteld:

Lichamelijke klachten [S5.1]

De score *Lichamelijke klachten* [S5.1] wordt bepaald door de som van de scores op de items van module 5 (Marsden et al., 1998).

Beperkingen - Totaal [S7.1]

De score *Beperkingen - Totaal* [S7.1] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op de 19 items van module 7.

Beperkingen - Basaal [S7.2]

De score *Beperkingen - Basaal* [S7.2] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op acht items: d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen.

Beperkingen - Relationeel [S7.3]

De score *Beperkingen - Relationeel* [S7.3] wordt bepaald door de som van de beperkingenscores op vijf items: d770 Intieme relaties; d7500 Vrienden; d7601 Kind-ouder relaties; d740 Formele relaties; d710-d729 Algemene tussenmenselijke interacties.

Verlangen [SQ1.1]

De score *Verlangen* [SQ1.1] wordt bepaald door de som van de vijf items in module Q1 (De Wildt et al., 2005).

Protocol

Afnameprotocol

Dit protocol beschrijft alle afspraken en bijzonderheden die een interviewer nodig heeft om een MATE-Y-Uitkomsten interview af te nemen.

Het eerste deel bevat algemene instructies en toelichtingen, die voor het hele interview van toepassing zijn. In de daarop volgende delen staat informatie specifiek voor de verschillende modules. De structuur is steeds dezelfde, ieder deel bestaat uit:

- ▶ Een algemene uitleg over de module.
- ▶ Een voorbeeld van een introductietekst van de betreffende module.
- ▶ Instructies.
- ▶ Problemen, vragen, en tips.
- ▶ Aanwijzingen en tips voor telefonische afname
- ▶ Een voorbeeld van een ingevulde MATE-Y-Uitkomsten voor de betreffende module (niet bij ieder module).

Duur

Ervaring met de MATE-Y-Uitkomsten in verschillende settings leert dat de afnameduur van een volledige MATE-Y-Uitkomsten bij het merendeel van de geïnterviewden 15 minuten á 30 minuten is.

Kennis van de MATE-Y die eerder is afgenomen

Voor het afnemen van de MATE-Y-Uitkomsten is kennis van de inhoud van de eerder afgenomen MATE-Y niet nodig, behalve dat voor afname van Q1. Middelen: Verlangen bekend moet zijn wat het primaire probleemmiddel was ten tijde van de afname van de MATE-Y eerder.

Wel is het van belang dat de interviewer weet wanneer de MATE-Y is afgenomen zodat daar naar verwezen kan worden.

Telefonische afname

Het afnameprotocol gaat uit van een face-to-face interview. Omdat het meten van uitkomsten ook middels telefonische interviews wordt gedaan, worden in het protocol specifieke aanwijzingen voor telefonische afname gegeven. Deze worden gemarkeerd door deze afbeelding:

Algemene instructies

De MATE-Y-Uitkomsten is een gestructureerd interview bestaande uit vier modules van de oorspronkelijke MATE-Y. Onderwerpen waarop de scores van personen relatief stabiel zijn, zoals psychiatrische stoornissen in het afgelopen jaar en verslavingsbehandelingsgeschiedenis, worden bij de MATE-Y-Uitkomsten niet nogmaals behandeld.

Sommige onderwerpen komen uitgebreid aan de orde, andere worden kort behandeld. Het is nuttig de structuur van het gesprek aan het begin duidelijk te maken. De persoon kan dan beter inschatten wat van hem verwacht wordt en hoeveel tijd dat kost en voor de interviewer wordt het gemakkelijker van het ene onderwerp naar het andere te gaan.

Voorbeeld introductietekst

Eerder, ongeveer maanden geleden, is er bij jou een interview afgenomen over een aantal onderwerpen die met je gebruik te maken zouden kunnen hebben. Om een goed beeld te krijgen van je ontwikkeling op deze gebieden, nemen we nu een gedeelte van het interview nogmaals af. Op die manier kunnen we bekijken wat het effect van de behandeling is geweest, en of je eventueel nog hulp nodig hebt. De vragen worden aan iedere cliënt gesteld, dus niet alleen aan jou. Als er vragen bij zijn die niet op jou van toepassing zijn, kun je dat uiteraard aangeven. Het interview duurt niet langer dan een half uur. De antwoorden zullen binnen de instelling vertrouwelijk behandeld worden. Ik zal bij elk onderdeel duidelijk aangeven over welk onderwerp de vragen gaan. Achtereenvolgens komen aan de orde: het gebruik van middelen, zoals alcohol en drugs, problemen die je daarbij hebt, en klachten en problemen op een reeks van gebieden. Op een aantal onderwerpen zal dieper in worden gegaan, maar vaak kun je volstaan met een kort antwoord.

Tenslotte zal ik je enkele vragen zelf laten invullen.vullen.

Deze introductie hoeft niet letterlijk zo gevolgd te worden, maar het is wel belangrijk de kernbegrippen die erin voorkomen uit te leggen. Om er zeker van te zijn dat er geen belangrijk onderwerp ontbreekt kan de volgende checklist worden gebruikt:

- › Doel van het interview.
- › Duur van het interview.
- › De vragen zijn standaard.
- › Het interview is vertrouwelijk.
- › Er zijn verschillende onderwerpen, die apart geïntroduceerd worden.
- › De zelfinvullijsten worden aan het eind van het interview aan de persoon gegeven.

Instructies

In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. De interviewer beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kan de interviewer het antwoord ook invullen zonder de vraag te stellen. Uitzonderingen zijn vragen waar een 'L' (5. Lichamelijke klachten) of een 'Q' (Q1. Middelen: Verlangen) in de kantlijn staat. De vragen met 'L' dienen zoveel mogelijk letterlijk gesteld te worden, de vragen met 'Q' zijn vragen die de persoon zelf invult.

Daarnaast moet de interviewer goed in de gaten houden over welke tijdsperiode elke module gaat. Dit tijdvak staat elke keer aangegeven in de kantlijn met een 'T'.

In de volgende tabel is een lijst met de verklaringen van de tekens die de interviewer kan aantreffen in de modules met de bijbehorende instructies.

Symbol of typografie		Instructie /uitleg
De MATE-Uitkomsten is een beoordelingsinstrument. De interviewer beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kunt u het antwoord invullen zonder de vraag te stellen. In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. Uitzonderingen zijn die gevallen waar een L(letterlijk) of een Q(self-report questionnaire) in de kantlijn staat.		
L	(letterlijk)	Stel de vragen letterlijk. Geef alleen uitleg als dat absoluut noodzakelijk is of als de vraag duidelijk verkeerd begrepen wordt. Indien een uitleg wordt gegeven, moet die zo dicht mogelijk bij de originele vraag blijven.
Q	(zelfinvullijst, self-report questionnaire)	Dit zijn vragenlijsten die de persoon zelf invult. Deze zijn aan het einde van het interview geplaatst, om de assessor de mogelijkheid te geven te controleren of de MATE volledig en juist is ingevuld en indien dit niet zo is nog antwoorden te achterhalen. Als het zelfstandig invullen überhaupt niet mogelijk is (bijvoorbeeld als een persoon niet in staat is om te lezen) help de persoon dan door de vragen voor te lezen.
T Tijdvak	(tijdvak)	Aan de zijkant van elke alinea/module staat naast de 'T' het tijdvak waarop de vragen betrekking hebben. Dit kan zijn: ▷ 7 dagen ▷ 30 dagen Vergewis u er van dat de persoon begrijpt op welke periode de vragen betrekking hebben. Dit kan makkelijk door het herhalen van de tijdperiode aan het begin van een nieuwe module of alinea.
	«Voorbeeldvraag»	Voorbeeldvragen die gebruikt kunnen worden om het betreffende item bij de persoon uit te vragen beginnen met een dubbel hoekhaakje. Deze vragen hoeven niet letterlijk gesteld te worden maar kunnen gebruikt worden als introductievraag voor het betreffende item.
	† Beoordeling/kenmerken/verklaring	Tekst voorafgegaan door een kruis en gezet in een ander lettertype, is: † een beoordelingsinstructie, † of bevat kenmerken waarop de assessor kan letten, † of is andere verklarende tekst voor de assessor. Deze tekst dient dus niet letterlijk gebruikt te worden. De assessor dient in eerste instantie door observatie en te kijken de informatie voor deze items te verkrijgen. Vanzelfsprekend moet er doorgevraagd worden als de assessor meer informatie nodig acht om zijn oordeel te kunnen maken.
	<u>onderstreepte tekst</u>	Geeft <u>kernbegrip(pen)</u> van de vraag aan. Kan bij eventueel doorvragen gebruikt worden. Ook in instructies zijn vaak belangrijke woorden of toelichtingen onderstreept of vet gedrukt.
	[—middel—]	Vul het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag in. Q1. Middelen: Verlangen heeft direct betrekking op de primaire probleemstof.
	Ja Nee	Omcirkel Ja of Nee.
	Schrijf het getal op.
		Schrijf een toelichting op (vrije tekst). Het antwoord is dus niet voorgestructureerd en de assessor is vrij de tekst zelf te kiezen.

1. Middelen: Gebruik

Het alcohol en druggebruik wordt uitgevraagd aan de hand van een matrix, ook wel een gebruiksgrid genoemd. In de laatste regel wordt ook het eventuele gokken uitgevraagd.

- Per middel wordt nagegaan hoeveel dagen van de laatste 30 dagen het middel is gebruikt.
- Voor alcohol, nicotine en gokken wordt ook nagegaan hoeveel eenheden op een kenmerkende dag werden gebruikt.

De MATE-Y-Uitkomsten begint met het vragen naar hoeveel dagen van de afgelopen 30 dagen de persoon heeft gebruikt. De hoeveelheid, die de persoon gebruikt van het middel, doet er bij de eerste kolom niet toe. Elke dag dat de persoon iets van het betreffende middel heeft gebruikt telt mee. Bij alcohol, tabak en gokken wordt in de volgende kolom gevraagd naar de hoeveelheid die van het middel gebruikt wordt op een kenmerkende dag.

Het is de bedoeling dat het aantal dagen gebruik bij elk middel gescoord wordt. Als de interviewer zeker weet dat een bepaald middel niet gebruikt werd, omdat de persoon dit al aangegeven heeft, dan kan dit zonder nogmaals te vragen ingevuld worden.

Voorbeeld introductietekst

We beginnen met een schema, waarin de middelen die je zou kunnen gebruiken, nagevraagd worden. Dit gaat over de laatste 30 dagen dat je middelen gebruikt hebt. Er zullen ook middelen genoemd worden die je niet gebruikt. Toch zal ik daarvan ook voorbeelden noemen om zeker te weten dat we niets vergeten. Ik begin met alcohol. Heb je de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoe vaak en hoeveel dronk je op een dag?

Instructies

Aantal dagen gebruik laatste 30 dagen

Bij het bepalen van het aantal dagen gaat het niet om de hoeveelheid maar alleen om het aantal dagen. Als bijvoorbeeld op een dag alleen een heel kleine hoeveelheid gedronken werd ('een slokje bier'), moet die dag toch meegeteld worden.

In principe wordt geen rekening gehouden worden met omstandigheden waardoor het aantal dagen niet representatief zou zijn. Dat betekent dat indien de persoon minder heeft gebruikt dan gewoonlijk, toch de laatste 30 dagen gescoord moeten worden.

Aantal eenheden op een kenmerkende dag waarop gebruikt wordt

Alleen van alcohol, tabak en gokken moet het aantal eenheden op een kenmerkende dag waarop gebruikt is, genoteerd worden. Een kenmerkende dag is een dag waarop gebruikt wordt in de gewoonlijke hoeveelheid. Voor de meeste middelen is het gebruik vrij gelijkmatig zodat het niet te moeilijk is om een kenmerkende dag te kiezen.

Als er de afgelopen 30 dagen geen kenmerkende dag is, schat dan het gemiddelde op een gebruiksday.

Bij alcohol is er een onderscheid gemaakt tussen gewoonlijk gebruik en hoger gebruik. Als er sprake is van gelijkmatig gebruik zonder afwisselend patroon, wordt alleen de eerste regel ingevuld. Als er bijvoorbeeld sprake is van een wekelijks patroon (bijvoorbeeld weinig door de week en veel in het weekend), dan worden in de eerste regel de lagere gebruiksdayen en in de tweede regel de hogere gebruiksdayen ingevuld.

De eenheid die voor alcohol gehanteerd wordt is een standaardglas. Een standaardglas bevat per definitie 10 gram alcohol, oftewel 12,5 ml, omdat de soortelijke massa van alcohol 0,8 is.

De inhoud van een standaardglas is daarom:

- Voor bier met een alcoholpercentage van 5% is een standaardglas 250 ml.
- Voor wijn met een alcoholpercentage van 13% is een standaardglas bijna 100 ml.
- Voor sterke drank met een alcoholpercentage van 40% is een standaardglas ongeveer 30 ml.

In Nederland wordt bier gewoonlijk gedronken in glazen van 250 ml (1 standaardglas, pijpjes bier (1,2 standaardglas) of halve liters (2 standaardglazen). Een fles wijn is bijna altijd 0,75 liter en bevat dus 8 standaardglazen. Een liter sterke drank zoals whisky van 40% bevat dus 32 standaardglazen.

Er is een voorbeeldkaart van standaardhoeveelheden beschikbaar die desgewenst ook aan de persoon kan worden getoond om te helpen bij het bepalen van de hoeveelheid die is gedronken.

☞ Let op dat het totaal aantal dagen alcoholgebruik (lager en hoog samen) niet groter is dan 30.

Andere gedragsverslaving

Vooralsnog rekent de DSM-5 uitsluitend gokken tot de verslavingen. Om het toch mogelijk te maken een andere gedragsverslaving dan in de DSM genoemd in de MATE-Y-Uitkomsten te inventariseren is deze categorie opgenomen. Vooralsnog is deze categorie vooral bedoeld voor jongeren die problematisch veel tijd besteden aan gamen of andere niet functionele activiteiten op een computer. Evenals bij gokken geldt dat niet vastligt wanneer dit gedrag als problematisch moet worden bestempeld. In deze categorie hoeft uitsluitend het aantal dagen (en per dag het aantal uitgegeven euro's, resp bestede uren) te worden gemeld van gedrag dat door de persoon, zijn omgeving en/of de assessor als problematisch wordt gezien.

Problemen, vragen, en tips

Persoon raakt geïrriteerd

In principe is het de bedoeling alle middelen na te vragen. Soms kan dat irritatie opwekken, bijvoorbeeld als de persoon heeft aangegeven alleen alcohol te gebruiken. Vraag in zo'n geval dan naar een algemene categorie zoals: (andere) drugs. Of noem toch de middelen waar persoon niet zo snel aan denkt, maar misschien wel gebruikt zoals cannabis, kalmerende middelen/ slaapmiddelen en XTC. Stel in ieder geval ook altijd de vragen over gokken en andere gedragsverslavingen.

Persoon antwoordt niet naar waarheid

In het geval de persoon zijn gebruik aangeeft, maar de assessor weet zeker of heeft een sterk vermoeden dat de persoon meer of juist minder gebruikt. Als na neutraal doorvragen de persoon bij zijn antwoord blijft, dan wordt het gebruik genoteerd met een aantekening van de assessor erbij. Als de persoon weigert te antwoorden, maakt de assessor hiervan een aantekening in de kantlijn.

☞ *Moeten in deze module ook antidepressiva als middel gescoord worden?*
Nee, omdat antidepressiva niet worden gerekend tot de verslavende middelen.

☞ *Wat kan bij 'Andere middelen' ingevuld worden?*
Deze categorie is vooral bedoeld voor middelen die niet vaak voorkomen maar toch van belang zijn. Let in ieder geval op dat er niet een middel ingevuld wordt dat in een van de andere categorieën hoort. Schrijf ook op welk middel het betreft.
In het algemeen geldt dat men hier geen geneesmiddelen (zoals bijvoorbeeld antidepressiva) moet opschrijven.

☞ Als er helemaal niets over het middel is ingevuld, wordt er vanuit gegaan dat het middel de laatste 30 dagen niet gebruikt is.

Voorbeeld ingevuld in de MATE-Y-Uitkomsten

Gewoonlijk gebruik de afgelopen 30 dagen was: 4 dagen elke dag 6 glazen en 2 dagen hoger gebruik van 12 glazen per dag.
Verder rookte de persoon dagelijks ongeveer 20 sigaretten per dag. Cannabis heeft hij 5 dagen gebruikt en ecstasy 2 dagen. Hij gebruikte geen andere middelen en hij gokte niet.

MATE Y		1. Middelengebruik en gedragsverslavingen		
		Laatste 30 dagen		
		Aantal dagen gebruikt in de laatste 30 dagen	Hoeveelheid op een kenmerkende gebruiksdag	
«We beginnen met een schema, waarin de middelen die je zou kunnen gebruiken, nagevraagd worden. Dit gaat over de laatste 30 dagen dat je middelen gebruikt hebt. Er zullen ook middelen genoemd worden die je niet gebruikt. Toch zal ik daarvan ook voorbeelden noemen om zeker te weten dat we niets vergeten. Ik begin met alcohol. Heb je de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoeveel en hoeveel dronk je op een dag? «Ik begin met alcohol. Heb je de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoeveel en hoeveel dronk je op een dag? † Ga zo verder voor de andere middelen.		† Vul het aantal gebruiksdagen in (iedere dag is 30; één keer in de week is 4 enz. Als er geen gebruiksdagen zijn geweest, vul dan '0' in.)	† Vul het aantal glazen, sigaretten, grammen of pillen in van een kenmerkende gebruiksdag.	† Bij alcohol, nicotine, gokken, standaardglazen (van ca. 10 gram alcohol)
Alcohol	Gewoonlijk gebruik	4	6	standaardglazen (van ca. 10 gram alcohol)
	Hoger gebruik	2	12	
Nicotine	Sigaretten, shag, sigaren, pijp, snuifpruimtabak	30	20	sigaretten (of sjekies, sigaren etc.)
Cannabis	Hasjiesj, Marihuana, Weed	5		
Ecstasy/ XTC	MDMA of andere psychedelische amfetaminen zoals MDEA, MDA of 2CB.	2		
Andere middelen (drugs)	Bijvoorbeeld: psychedelica, inhalantia, poppers, GHB, paddo's. Omschrijf: (maximaal 2)			
Sedativa	Barbituraten, benzodiazepines kalmerings- slaapmiddelen, tranquilizers, bv. Daldorm, Librium, Mogadon, Normison, Rohypnol, Seresta, Temesta, Valium, Xanax			
Gokken	Waarop of waarmee gegokt: €	0		euro's uitgegeven (bruto)
Andere	Bijvoorbeeld: gamen. Omschrijf:			

5. Lichamelijke klachten

Deze vragenlijst brengt lichamelijke klachten in kaart. Het gaat om de klachten in de afgelopen 30 dagen. Klachten worden geregistreerd ongeacht de oorzaak.

Voorbeeld introductietekst

De volgende vragen gaan over je lichamelijke gezondheid in de afgelopen 30 dagen. Ik noem een aantal mogelijke klachten op, en het is de bedoeling dat je aangeeft hoe vaak elke klacht bij je is voorgekomen in de afgelopen 30 dagen. Het maakt hierbij niet uit waardoor de klacht wordt veroorzaakt. De mogelijke antwoorden zijn: helemaal niet, zelden, soms, vaak of voortdurend.

Instructies

De vragen moeten letterlijk gesteld worden. Maak voor de persoon duidelijk dat het om de afgelopen 30 dagen gaat. Het blaadje met de antwoordcategorieën moet voor de persoon duidelijk zichtbaar zijn. De assessor dient de persoon te wijzen op de antwoordmogelijkheden. Het passende antwoord dient omcirkeld te worden.

Omdat de persoon de antwoordcategorieën niet voor zich ziet, kan het nuttig zijn de antwoordcategorieën een keer te herhalen. Soms kan het voor een persoon ook gemakkelijker zijn om met cijfers te antwoorden:

0 = helemaal niet, 1 = zelden, 2 = soms, 3 = vaak, 4 = voortdurend.

Het kan ook helpen als de persoon de antwoordcategorieën voor zichzelf opschrijft.

Problemen, vragen, en tips

De klacht wordt veroorzaakt door iets anders dan de verslaving. Moet de score dan toch ingevuld worden?

Ja, de klacht wordt geregistreerd ongeacht de oorzaak.

7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC)

De MATE-Y-IC staat voor de onderdelen van de MATE-Y-Uitkomsten die gebaseerd zijn op de ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health). Uit de ICF is een kernset domeinen geselecteerd waarvan problemen worden vastgesteld in module 7. IC staat voor: ICF-Core set.

De MATE-Y-IC is bedoeld om op de geselecteerde domeinen vast te stellen in hoeverre de persoon beperkt is in zijn functioneren.

De ICF maakt een onderscheid tussen de uitvoering van activiteiten en participatie en het vermogen om dat te doen. In deze MATE-Y-IC dient de uitvoering beoordeeld te worden; niet het vermogen. Uitvoering verwijst naar het doen van activiteiten of participatie, vermogen naar de capaciteit dit te doen.

De uitvoering kan ondersteund worden door hulpleverende instanties of andere externe factoren. Iemand die bijvoorbeeld zelf niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken wel met hulp van anderen uitgevoerd worden, moet dus gescoord worden als 'geen beperking in de uitvoering'.

Richtlijnen voor de scoring van de MATE-Y-IC

Beperkingen worden gescoord op een vijfpuntschaal, van 0 (geen beperking) tot en met 4 (volledige beperking). De mate van beperking kan blijken uit de intensiteit (van 'niet merkbaar' tot 'volledige ontwrichting van het dagelijks leven'), de frequentie (van 'nooit' tot 'continu') of uit de tijdsduur (van 'minder dan 5% van de tijd' tot 'meer dan 95%').

De volgende figuur geeft een omschrijving van de schaal.

Score	0	1	2	3	4
Mate van beperking	Geen	Licht	Matig	Ernstig	Volledig
Intensiteit	Niet merkbaar	Dragelijk	Verstoort het dagelijks leven	Gedeeltelijke ontwrichting van dagelijks leven	Volledige ontwrichting
Frequentie	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Continue
Tijdsduur	0-4%	5-24%	25-49%	50-95%	96-100%

Meetlat

In deze figuur wordt weergegeven dat 0 (geen) en 4 (volledig) maar een klein stukje op de meetlat innemen, namelijk ieder 5%. Een score van 0 of 4 wordt dus alleen gegeven als het ook echt duidelijk is. Score 2 (matig) loopt niet verder dan de helft van de volledige schaal. Als de beperking groter is dan de helft maar niet volledig, dan is de score 3. In het MATE-Y-Uitkomsten protocol zijn op basis van deze schalen voor alle domeinen ankerpunten geformuleerd die behulpzaam zijn bij het scoren.

De beperkingen bij de domeinen kunnen nader worden gespecificeerd door het aankruisen van het aspect of de aspecten ervan waar het in het bijzonder om gaat.

Niet alle domeinen en factoren hoeven voor de persoon van belang te zijn. In dat geval geldt dat het domein of de factor niet van toepassing is of geen belang heeft, en wordt de score '0' gegeven.

De domeinen moeten beoordeeld worden in de context van een gezondheidsprobleem. Informatie die geen verband houdt met de gezondheid van de persoon, moet daarom niet worden gescoord.

Tijdspanne

De standaardtijdspanne voor de beoordeling in de MATE-Y-IC is de afgelopen 30 dagen. Dat moet onverkort worden gehanteerd.

Men hoeft er geen rekening mee te houden of de laatste 30 dagen representatief zijn voor de situatie van de persoon. Wanneer de persoon in de afgelopen 30 dagen in een niet representatieve, bijzondere situatie heeft verkeer, bijvoorbeeld in de gecontroleerde omgeving van een kliniek of in een gevangenis dan geldt dat de persoon in die situatie over die periode beoordeeld moet worden. Wanneer er in de afgelopen 30 dagen een belangrijke verandering heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld opname of ontslag, dan moet beoordeling plaatsvinden van de actuele, dus meest recente situatie.

In bijzondere gevallen kunnen er speciale instructies gegeven worden voor de tijdspanne. In het kader van wetenschappelijk onderzoek bijvoorbeeld kan het zijn dat de situatie moet worden beoordeeld voorafgaand aan de opname in een gecontroleerde omgeving. Dat wordt dan expliciet afgesproken

Voorbeeld introductietekst

We gaan nu een aantal gebieden doornemen, zoals relaties, werk, wonen en huishouden. Ik zal vragen of je daar de laatste 30 dagen problemen mee hebt ondervonden en hoe ernstig deze problemen zijn.

Instructies

Module 7 van de MATE-Y-IC beoordeelt op de 19 geselecteerde domeinen de beperking in de uitvoering van, ofwel de moeite die de persoon heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen beperking tot volledige beperking).

Beperkingen

De ICF maakt onderscheid tussen uitvoering en vermogen. In de MATE-Y-IC wordt de beperking in de uitvoering beoordeeld, ofwel de moeite die iemand heeft met de betrokken activiteit of participatie (van geen tot volledig). De uitvoering gaat over wat iemand in zijn/haar bestaande omgeving doet, onder invloed dus van de bestaande (ondersteunende of belemmerende) externe factoren. Beoordeel of de persoon iets doet of dat er met hulp van buiten iets gedaan wordt, beoordeel niet of de persoon het zelf, al dan niet met hulp, zou kunnen (vermogen).

Aspecten van domeinen

De MATE-Y-IC omschrijft van elk domein een aantal aspecten nader. Die kunnen worden aangekruist waarmee wordt aangegeven op welk aspect of aspecten van het domein de beoordeling betrekking heeft. De aspecten zijn nadere specificaties van het domein en geven inhoudelijk aan wat er meer in het bijzonder aan de hand is. Het invullen van de aspecten is niet noodzakelijk voor het berekenen van MATE-Y-scores. Ze kunnen wel gebruikt worden veranderingen daarin in het profiel van de persoon te schetsen. Uiteraard hoeven geen aspecten aangekruist te worden wanneer de beperkingen 'o' wordt gescoord.

Problemen, vragen, en tips

- Een persoon die bijvoorbeeld niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken met hulp van anderen wel uitgevoerd worden, heeft dus geen beperking in de uitvoering.
- *Wat als de persoon anders denkt over beperkingen dan de assessor?*
Beperkingen zijn uiteindelijk ter beoordeling van de assessor. Betrek daarbij wel de subjectieve beleving van de persoon. De relevantie van de subjectieve beleving van de persoon verschilt van domein tot domein en is bijvoorbeeld groter bij het beoordelen van beperkingen in intieme betrekkingen dan bij het bereiden van maaltijden of het voeren van een huishouden.
- Bij een aantal vragen kan de informatie bij een face-to-face contact in eerste instantie door observatie verkregen worden. Het betreft de items d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging, d5700 Voor d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort geeft d610 Verwerven en behouden van woonruimte al goede aanwijzingen.
d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging moet expliciet nagevraagd worden. Dat kan met de voorbeeldvragen in het formulier.

Voorbeeld ingevuld in de MATE-Y-Uitkomsten

De persoon had voortdurend problemen met het uitvoeren van werk: hij had geen werk: Hoofdaspect aanwezigheid: score 4 en had matige problemen met het vinden van werk: Hoofdaspect gedrag: score 2. Met economische zelfstandigheid was geen probleem. Wel soms moeilijkheden met vrije tijd: Hoofdaspect individueel: score 2 en vermeed vaak sociale activiteiten: Hoofdaspect Sociaal: score 3.

30 dagen		7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC)		MATE
HOOFDSTUK		ICF		Beperking in uitvoering / heeft moeite met
Component d: Activiteiten en Participatie		Component e: Zorg en ondersteuning door diensten		
Component d: Activiteiten en Participatie		† Vul de mate van beperking in: 0: Geen/nvt 1: Licht 2: Matig 3: Ernstig 4: Volledig		
Waren er de laatste 30 dagen moeilijkheden met		† Kruis in elk domein de aspecten aan die van toepassing zijn		
BILANDBIJZONDERINGEN	d810-d859 Opleiding, beroep en werk Aanwezigheid «Waren er problemen met het naar school/werk gaan?»	☒ Geen school/werk hebben ☐ Niet naar school/werk gaan ☐ Te laat komen, te vroeg weggaan ☐ Weggestuurd worden		4.....
	d810-d859 Opleiding, beroep en werk Gedrag «Had je op school/werk problemen?»	☐ Zich de leerstof niet eigen maken ☐ Taken en projecten niet doen ☐ Niet samenwerken met leerlingen/collega's ☐ Niet luisteren naar leraar/baas ☐ Geen plezier beleven aan school/werk		2.....
	d870 Economische zelfstandigheid «Was er gebrek aan middelen van bestaan?»	☐ Zelf geen of weinig geld hebben ☐ Leeft in gezin met geen of weinig geld ☐ Teveel geld uitgeven aan andere zaken dan levensonderhoud		0.....
MAATGEVINGEN SOCIAAL EN BIJZONDERE LEVEN	d920 Recreatie en vrije tijd Individueel «Had je moeite met het vinden of besteden van vrije tijd?»	☐ Moeite om te ontspannen ☒ Moeilijk overweg kunnen met vrije tijd ☐ Geen hobby(s) hebben		2.....
	d920 Recreatie en vrije tijd Sociaal «Had je moeite om in je vrije tijd dingen samen met anderen te doen?»	☒ Niet optrekken met vrienden ☒ Geen familie bezoeken ☒ Niet meedoen met spel of sport		3.....
	d610 Verwerven en behouden van woonruimte «Had je gebrek aan onderdak of had je moeite met...?»	☐ Geen woonruimte hebben ☐ Woonruimte niet goed inrichten		0.....

Q1. Verlangen

Om het verlangen (zucht of craving) naar het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag te bepalen worden in module Q1. Verlangen delen van de OCDS gebruikt. Als gokken het Primaire probleemgedrag is, wijs de persoon erop dat hij in plaats van 'gebruikt', 'gokt' leest.

De vragenlijst wordt door de persoon zelf ingevuld. De vragen gaan over de afgelopen 7 dagen.

Voorbeeld introductietekst

Ik wil je vragen om deze vragenlijst zelf in te vullen. Lees de instructie boven aan de vragenlijst. Je kunt het cijfer omcirkelen voor het antwoord dat het beste bij je past. Als je tijdens het beantwoorden van de vragen nog iets wilt weten, kun je dit aan me vragen.

Instructies

Voordat de Q1. Middelen: Verlangen aan de persoon gegeven wordt, wordt de primaire probleemstof in het vakje in het kop van de pagina ingevuld. Dit is de probleemstof die ten tijde van de afname van de MATE-Y, de voormeting, is vastgesteld. Indien de gegevens van die MATE-Y niet beschikbaar zijn, vraag dan wat toendertijd de probleemstof was. Als de persoon dat niet meer weet, probeer dan alsnog vast te stellen wat destijds het probleemmiddel was.

Als dat niet lukt, bijvoorbeeld omdat er meerdere middelen waren moet de interviewer het middel bepalen volgens deze volgorde:

(1) Cocaïne, (2) Opiaten, (3) Alcohol, (4) Overige drugs of sedativa, (5) Cannabis, (6) Gokken of nicotine.

Controleer of de persoon de instructies heeft begrepen. Indien een persoon tussendoor vragen heeft over een van de items, geef uitleg op de volgende manier: Lees eerst de vraag voor. Indien de persoon het nog steeds niet begrijpt leg dan de concepten uit die niet worden begrepen.

Indien een persoon niet in staat is om te lezen, kunnen zowel de vragen als de antwoordcategorieën aan de persoon voorgelezen worden.

Problemen, vragen, en tips

De module Q1. Middelen: Verlangen is aan het eind van de MATE-Y-Uitkomsten gepositioneerd, zodat deze desgewenst losgemaakt kan worden en aan de persoon gegeven kan worden om zelf in te vullen.

- ☝ Terwijl de persoon deze module invult, kan gecontroleerd worden of de MATE-Y-Uitkomsten juist en volledig is ingevuld.

Instructies

Bij telefonische afname zijn er twee mogelijkheden: 1) de vragen worden voorgelezen door de interviewer, 2) de persoon krijgt de vragenlijsten opgestuurd of beschikbaar via een internetlink en vult ze zelf in.

Bij voorlezen:

Voorbeeld introductietekst Q1. Middelen: Verlangen

De volgende vragen gaan over gedachten en gevoelens over [-middel-] en over het wel en niet gebruiken van [-middel-]. De vragen hebben betrekking op de afgelopen week

Q1. Middelen: Verlangen. De antwoordcategorieën zijn nogal lang en dat kan bij het voorlezen van de categorieën verwarring veroorzaken. Om die reden laat de interviewer deze eerst achterwege, zodat de persoon vrij kan antwoorden. Hierna kan op basis van het antwoord samen met de persoon de best passende antwoordcategorie gekozen worden.

Scoringsprotocol

In de volgende tabel wordt het MATE-Y-Uitkomsten scoreformulier toegelicht.

Module	Score	Scoring en berekening	Bereik min max
5. Lichamelijke klachten	Lichamelijke klachten [S5.1]	Som van de 10 itemscores.	0 – 40
Toelichting	Bij het ontbreken van antwoorden bij Lichamelijke klachten [S5.1] (maximaal 3) kan een schatting gemaakt worden van de score door het gemiddelde te berekenen van de wel ingevulde items en dat gemiddelde met 10 te vermenigvuldigen.		
7. MATE-IC	Beperkingen - Totaal [S7.1]	Som van de scores op de 19 beperkingitems.	0 – 76
	Beperkingen - Basaal [S7.2]	Som van de scores op 8 items: d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen	0 – 32
	Beperkingen - Relationeel [S7.3]	Som van de scores op 5 items: d770 Intieme relaties; d7500 Vrienden; d7601 Kind-ouder relaties; d740 Formele relaties; d710-d729 Algemene tussenmenselijke interacties	0 – 20
Toelichting	Voor de Beperkingen-scores kan bij ontbrekende antwoorden een schatting gemaakt worden door het gemiddelde te berekenen van de ingevulde items en dat te vermenigvuldigen met het aantal items van de score, (tussen haakjes het aantal items dat mag ontbreken): Beperkingen - Totaal [S7.1]: 19(7), Beperkingen - Basaal [S7.2]: 8(3), Beperkingen - Relationeel [S7.3]: 5(2),		
Q1. Middelen: Verlangen	Verlangen [SQ1.1]	Som van de 5 itemscores.	0 – 20
Toelichting	Bij het ontbreken van een antwoord (maximaal 1) kan een schatting gemaakt worden van de score door het gemiddelde te berekenen van de ingevulde items en dat gemiddelde met 5 te vermenigvuldigen.		

Definities en ankerpunten van de MATE-Y-IC

In dit deel worden voor elk van de te beoordelen domeinen van de MATE-Y-IC (module 7) een uitvoerige uitleg gegeven.

Van elk van de domeinen wordt eerst de officiële ICF-definitie gegeven, Die wordt weergegeven als in de ICF Handleiding, ze is alleen soms wat ingekort en incidenteel aangepast aan de doelgroep.

Vervolgens worden bij elk cijfer van 0 tot 4 zogenaamde ankerpunten omschreven. Ankerpunten zijn omschrijvingen die behulpzaam zijn bij het geven van het cijfer. Het gaat hier overigens steeds om suggesties, men moet steeds zijn eigen oordeel bepalen. Ten slotte worden bij elk domein problemen en oplossingen aangedragen die zich kunnen voordoen en tips die bij het oordeel behulpzaam zijn.

De MATE-Y-IC geeft een nadere omschrijving van een aantal aspecten van het domein waarop de beoordeling betrekking kan hebben. De aspecten worden vermeld na de ICF-definities. In sommige gevallen wordt een onderscheid gemaakt tussen twee hoofdaspecten met elk beschreven deelaspecten, die beide beoordeeld worden.

d810-d859 Opleiding, beroep en werk

ICF definitie Onder opleiding worden alle denkbare soorten van opleiding verstaan. Zowel informele opleidingen (bijvoorbeeld het leren van handvaardigheden en privé-onderricht), voorschoolse opleiding, schoolse opleiding, beroeps en hogere opleidingen en andere niet gespecificeerde opleidingen (d810-d839). Beroep en werk omvat werkend leren als voorbereiding op werken, het verwerven behouden en beëindigen van werk en heeft betrekking op zowel betaald als op onbetaald werk (d840-d859).

Hoofdaspect Aanwezigheid

- Aspecten**
- Geen school/werk hebben
 - Niet naar school/werk gaan
 - Te laat komen, te vroeg weggaan
 - Weggestuurd worden

Voorbeeldvraag *Waren er problemen met het naar school/werk gaan?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren nooit problemen met de aanwezigheid op school/werk.
 1. Er waren een enkele keer problemen met de aanwezigheid op school/werk.
 2. Er waren soms problemen met de aanwezigheid op school/werk.
 3. Er waren vaak problemen met de aanwezigheid op school/werk.
 4. Er waren voortdurend problemen met de aanwezigheid op school/werk.

Hoofdaspect Gedrag

- Aspecten**
- Zich de leerstof niet eigen maken
 - Taken en projecten niet doen
 - Niet samenwerken met leerlingen/collega's
 - Niet luisteren naar leraar/baas
 - Geen plezier beleven aan school/werk

Voorbeeldvraag *Had je op school/werk problemen?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren nooit problemen met gedrag op school/werk.
 1. Er waren een enkele keer problemen met gedrag op school/werk.
 2. Er waren soms problemen met gedrag op school/werk.
 3. Er waren vaak problemen met gedrag op school/werk.
 4. Er waren voortdurend problemen met gedrag op school/werk.

Problemen, vragen, tips

- » *Werkloosheid.* Als de persoon werkloos is dan bij "Aanwezigheid" een 3 of een 4 scoren en bij "Gedrag" beoordelen in hoeverre iemand moeilijkheden ondervindt of beperkingen heeft bij het zoeken naar werk.
- » *Illegaal werk.* Of het werk dat iemand doet legaal is of niet maakt voor de codering niet uit, zolang het gaat om geregelde werkzaamheden, dat wil zeggen dat het werk gaat met vaste arbeidstijden, afspraken, geregelde beloning e.d.
- » *Conflicten met leraren/werkgevers.* Conflicten moeten worden gecodeerd bij problemen met formele relaties. Als dat gevolg heeft voor de huidige opleiding of werkzaamheden (bijvoorbeeld dreiging weggestuurd te worden of ontslag) dan moet de beperking die ontstaan is in het functioneren op school of werk hier wel gescoord worden bij "Gedrag".

d870 Economische zelfstandigheid

ICF definitie Beschikken over economische bronnen, privé bronnen of sociaal-maatschappelijke bronnen, om economische zekerheden veilig te stellen in verband met de huidige en toekomstige behoeften.

Inclusies persoonlijke financiële bronnen; sociaal-economische bronnen

- Aspecten**
- Zelf geen of weinig geld hebben
 - Leeft in gezin met geen of weinig geld
 - Teveel geld uitgeven aan andere zaken dan levensonderhoud

Voorbeeldvraag *Was er gebrek aan middelen van bestaan?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
 1. Er waren zelden moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
 2. Er waren soms moeilijkheden met het voorzien in het levensonderhoud.
 3. Had meerdere malen niet genoeg geld om noodzakelijke dingen te bekostigen zoals eten of huur.
 4. Had vrijwel nooit genoeg geld om noodzakelijke dingen te bekostigen zoals eten of huur.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Illegale middelen van bestaan.* Voor de beoordeling van economische zelfstandigheid is de bron van inkomsten niet van belang. Illegale middelen tellen dus ook mee.
 - » *Financiële afhankelijkheid.* Als iemand voor zijn inkomen afhankelijk is van een ander, bijvoorbeeld een partner of een ouder, en deze heeft voldoende middelen verschaft, dan zijn er geen problemen.

d920 Recreatie en vrije tijd

ICF definitie Meedoen aan alle vormen van spel, activiteiten in het kader van recreatie of vrijetijdsbesteding, zoals informele of georganiseerde spelen en sport, fitness programma's, ontspanning, amusement of vertier, bezoeken van kunstgaleries, musea, bioscoop of theater; handenarbeid en hobby's, voor eigen plezier lezen, muziekinstrumenten bespelen; rondreizen, toeristische uitstapjes maken, en uit hobby reizen.

Inclusies spel; sport; kunst en cultuur; handenarbeid; hobby's; sociale activiteiten.

Hoofdaspect Individueel

- Aspecten**
- Moeite om te ontspannen
 - Moeilijk overweg kunnen met vrije tijd
 - Geen hobby(s) hebben

Voorbeeldvraag *Had je moeite met het vinden of besteden van vrije tijd?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
 1. Er waren zelden moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
 2. Er waren soms moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
 3. Er waren vaak moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.
 4. Er waren voortdurend moeilijkheden met het besteden of vinden van vrije tijd.

Hoofdaspect Sociaal

- Aspecten**
- Niet optrekken met vrienden
 - Geen familie bezoeken
 - Niet meedoen met spel of sport

Voorbeeldvraag *Had je moeite om in je vrije tijd dingen samen met anderen te doen?*

0. Vermijdt nooit sociale activiteiten.
1. Vermijdt een enkele keer sociale activiteiten.
2. Vermijdt soms sociale activiteiten.
3. Vermijdt vaak sociale activiteiten.
4. Vermijdt voortdurend sociale activiteiten.

- Problemen, vragen, tips**
- » *De persoon had geen vrije tijd.* Wanneer iemand in het geheel geen vrije tijd had, is de vraag of hij of zij zich daardoor gehinderd of beperkt voelt - de mate waarin de persoon dat voelt, moet gescoord worden.
 - » *Als de persoon geen vrijetijdsactiviteiten wil ondernemen,* is het van belang vast te stellen of dat een gevolg is van een (psychisch) gezondheidsprobleem. Als dat niet zo is, kan men een "0" coderen. Als dat wel zo is, scoor dan de mate van beperking.
 - » *Daklozen, of klinisch opgenomen patiënten* hebben mogelijk niet steeds een idee van "vrije tijd". Bij hen kan beter gesproken worden van mogelijkheid voor ontspanning, rust nemen, dingen voor jezelf doen e.d.

d610 Verwerven en behouden van woonruimte

ICF definitie Kopen, huren, meubileren en inrichten van een huis, appartement of andere woonruimte.

- Aspecten**
- Geen woonruimte hebben
 - Woonruimte niet goed inrichten

Voorbeeldvraag *Had je gebrek aan onderdak of had je andere problemen met huisvesting?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte.
 1. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die merkbaar waren in het dagelijks leven.
 2. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die het dagelijks leven verstoorden.
 3. Er waren moeilijkheden met het verwerven, behouden of inrichten van woonruimte die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
 4. Is er niet in geslaagd woonruimte te verwerven of te behouden.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Niet zelfstandig wonen.* Als iemand niet zelfstandig woont, maar bijvoorbeeld zonder problemen in een voorziening woont, of naar tevredenheid nog bij ouders thuis dan is er in het algemeen geen sprake van beperkingen in het verwerven en behouden van woonruimte.
 - » *Verblijf in een niet-woonvoorziening.* Als de persoon verblijft in bijvoorbeeld ziekenhuis of gevangenis, dat wil zeggen een voorziening die niet bedoeld is als woonvoorziening, dient beoordeeld te worden of de persoon buiten deze voorziening problemen heeft met verwerven en behouden van woonruimte.

d620-d640 Huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden en het huishouden doen

- ICF definitie** Selecteren, verwerven en transporteren van alle goederen en diensten die nodig zijn voor het dagelijks leven, zoals selecteren, aanschaffen, transporteren en opslaan van voedsel, dranken, kleding, schoonmaakmateriaal, brandstof, huisraad, huishoudelijke benodigdheden, keukengerei, kookbenodigdheden, huishoudelijke apparatuur, gereedschap; verwerven van voorzieningen en andere huishoudelijke diensten. (d620).
Plannen, organiseren, koken en serveren van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden voor zichzelf en anderen, zoals samenstellen van een menu, selecteren van consumeerbaar voedsel en dranken, verzamelen van ingrediënten voor het bereiden van maaltijden, koken via verhitting en klaarmaken van koud voedsel en dranken, en opdienen van het voedsel. (d630)
Het huishouden verzorgen door het schoonmaken van het huis, wassen van de kleding, gebruiken van huishoudelijke apparatuur, opbergen van voedsel en verwijderen van vuilnis. (d640)
- Inclusies** boodschappen doen; verzamelen van dagelijkse benodigdheden, bereiden van eenvoudige en ingewikkelde maaltijden; wassen en drogen van kleding; schoonmaken van kookruimte en kookgerei; schoonmaken van woonruimte; gebruiken van huishoudelijke apparatuur; opbergen van dagelijkse benodigdheden; verwijderen van afval.
- Aspecten** Geen inkopen doen
 Niet koken
 Kleding niet wassen
 Niet schoonmaken
- Voorbeeldvraag** *Had je moeite met huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen?*
- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen en de persoon verwaarloosde deze taken nooit.
 1. Er waren zelden moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen en de persoon verwaarloosde deze taken zelden.
 2. Er waren soms moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken soms.
 3. Er waren vaak moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken vaak.
 4. Er waren voortdurend moeilijkheden met inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen, of de persoon verwaarloosde deze taken voortdurend.
- Problemen, vragen, tips**
- » *De persoon hoeft geen huishouden te voeren omdat iemand anders het voor hem of haar doet, bijvoorbeeld partner of ouder. Als dat een voor beide partijen bevredigende regeling is, is de persoon niet beperkt (score “0”).*
 - » *De persoon heeft geen huis(houden), bijvoorbeeld vanwege dakloosheid of zwervend bestaan. In dat geval vooral beoordelen in hoeverre iemand zorgt voor zijn maaltijden, zijn was doet en op zijn spullen past.*
 - » *De persoon verblijft in een voorziening. In dat geval beoordelen in hoeverre iemand, passend bij de voorziening, zorgt voor zijn maaltijden, zijn was doet en zijn dagelijkse spullen verzorgt.*

d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging, zoals zichzelf wassen, verzorgen van lichaamsdelen, zich kleden

ICF definitie Wassen en afdrogen van het gehele lichaam, of lichaamsdelen, met gebruik van water en geschikte was- en droogmaterialen of methoden, zoals baden, douchen, wassen van handen en voeten, gezicht en haar, en met een handdoek drogen (d510).
 Verzorgen van delen van het lichaam, zoals de huid, het gezicht, de tanden, de hoofdhuid, de nagels en de genitalia, waar meer voor nodig is dan alleen wassen en afdrogen (d520).
 Gecoördineerde acties en taken uitvoeren voor het in de juiste volgorde aan- en uittrekken van kleding en schoeisel, zich kleden in overeenstemming met de sociale setting en klimatologische omstandigheden (d540).

Inclusies wassen van lichaamsdelen; wassen van gehele lichaam; zich afdrogen; verzorgen van huid; verzorgen van tanden; verzorgen van het haar; verzorgen van vingernagels; verzorgen van teennagels; aan- en uittrekken van kleding en voetbedekking en het kiezen van juiste kleding .

Aspecten Onvoldoende wassen
 Onvoldoende lichaamsverzorging
 Onvoldoende kleden

Voorbeeldvraag *Had je moeite met je persoonlijke verzorging?*

Ankerpunten

0. Er waren geen moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Ziet er verzorgd en schoon uit en lijkt zichzelf te verzorgen.
1. Er waren zelden moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Ziet er enigszins onverzorgd uit.
2. Er waren soms moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Maakt een enigszins verwaarloosde indruk.
3. Er waren vaak moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Maakt een sterk verwaarloosde indruk.
4. Er waren voortdurend moeilijkheden met zich wassen, lichaamsverzorging of zich kleden. Is duidelijk niet in staat zichzelf te verzorgen.

Problemen, vragen, tips » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op uiterlijke tekenen van verwaarlozing, zoals vuile kleding, ongewassen haren, stank.
 » Er kan twijfel zijn of de huidige verschijning leidt tot een goede score, bijvoorbeeld: de persoon ziet er wel netjes uit, maar het vermoeden is dat dat een uitzondering is, of juist andersom: in dat geval moet er doorgevraagd worden.

d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door er bewust en daadwerkelijk voor te zorgen dat het lichaam in een comfortabele stand verkeert, dat men het niet te heet of te koud heeft, en dat er voldoende licht is.

Aspecten Geen veilige slaappleats
 Onvoldoende beschermende kleding tegen kou en vocht

Voorbeeldvraag *Had je er moeite mee voor een veilige slaappleats of voor beschermende kleding te zorgen?*

- Ankerpunten**
0. Zorgde gedurende de gehele tijd goed voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: had een veilige slaappleats en droeg beschermende kleding.
 1. Zorgde gedurende een klein deel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleats, geen beschermende kleding.
 2. Zorgde gedurende een belangrijk deel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleats, geen beschermende kleding.
 3. Zorgde het merendeel van de tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleats, geen beschermende kleding.
 4. Zorgde de gehele tijd niet voor zichzelf wat betreft fysiek comfort: geen veilige slaappleats, geen beschermende kleding.

- Problemen, vragen, tips**
- » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op passende kleding en algemene verschijning (tekenen van zelfverwaarlozing).
 - » Als er twijfel is over het voor zichzelf zorgen dan kan er doorgevraagd worden. Let dan vooral op de frequentie van het gedrag.
 - » Dakloosheid zal vaak samengaan met onvoldoende zelfbescherming.

d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door het bewust selecteren en consumeren van voedzaam voedsel en het behouden van lichamelijke fitheid.

- Aspecten**
- Niet gezond eten en drinken
 - De conditie niet op peil houden

Voorbeeldvraag *Had je er moeite mee om gezond te eten en te drinken of om voor je lichamelijke conditie te zorgen?*

Ankerpunten 0. Er waren geen moeilijkheden met zich gezond voeden of fit houden.

1. Zorgde een enkele keer niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
2. Zorgde soms niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
3. Zorgde vaak niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.
4. Zorgde voortdurend niet goed voor zichzelf wat betreft voeding of fitheid.

Problemen, vragen, tips

- » *Kan vaak worden gescoord op grond van observatie van de persoon.* Let op tekenen van ondervoeding of slechte conditie.
- » Als er twijfel is over het voor zichzelf zorgen dan kan er doorggevraagd worden. Let dan vooral op de frequentie van het gedrag.

d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door bewust doen wat nodig is om op de eigen gezondheid te letten, reageren op gezondheidsrisico's en voorkomen van gezondheidsschade zoals door het letten op de eigen gezondheid en, tijdig naar de dokter gaan of andere medische hulp inroepen en doktersadvies opvolgen.

- Aspecten**
- Niet naar de dokter gaan terwijl het wel nodig is
 - Niet laten behandelen terwijl het wel nodig is
 - Medische adviezen niet opvolgen

Voorbeeldvraag *Had je moeite medische adviezen op te volgen of mee te werken aan behandeling?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met het verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg.
 1. Was slordig met acht slaan op signalen van ziekte, of hield zich niet steeds aan medisch advies.
 2. Negeerde soms signalen van ziekte of hield zich soms niet aan medisch advies.
 3. Negeerde vaak signalen van ziekte of hield zich vaak niet aan medisch advies.
 4. Vermeed ieder contact met de gezondheidszorg.

- Problemen, vragen, tips**
- » Men kan eventueel beginnen met een vraag naar contacten met de gezondheidszorg, dat bevraagt soepeler. Men kan hier ook aanknopen bij wat al geantwoord is op vragen over behandelingen en medicijngebruik bij Module 2. Indicaties psychiatrisch/medisch consult.
 - » *Conflicten*. Conflicten met de dokter (of met andere gezondheidswerkers) moeten niet hier maar bij formele contacten (d740) gecodeerd worden.
 - » *Als persoon geen contact onderhoudt met de gezondheidszorg* dan de score laten afhangen of de gezondheidstoestand van persoon zo'n contact wel nodig heeft.
 - » Het gaat hier om een gesplitst deel van de ICF-categorie *Behoud van eigen gezondheid* (d5702), namelijk het letten op gezondheidssignalen en het gebruik maken van gezondheidszorg (d5702a).

d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag

ICF definitie Voor zichzelf zorgen door bewust doen wat nodig is om op de eigen gezondheid te letten, reageren op gezondheidsrisico's en voorkomen van gezondheidsschade zoals door fysiek letsel, besmettelijke ziekten en seksueel overdraagbare ziekten.

- Aspecten**
- Onbeschermd seksueel contact met wisselende partners hebben
 - Onder invloed aan het verkeer deelnemen
 - Opzoeken van geweldssituaties

Voorbeeldvraag *Liep je gezondheid gevaar door riskant gedrag?*

- Ankerpunten**
- o. Vertoonde geen riskant gedrag.
 1. Vertoonde een enkele keer enigszins riskant gedrag.
 2. Vertoonde soms enigszins riskant gedrag of vertoonde een enkele keer zeer riskant gedrag.
 3. Vertoonde vaak enigszins riskant gedrag of vertoonde soms zeer riskant gedrag.
 4. Vertoonde vaak zeer riskant gedrag.

- Problemen, vragen, tips**
- » Normaliter wordt gebruik van alcohol, drugs en tabak gescoord als riskant gedrag, maar dat wordt op deze plaats in de MATE niet beoordeeld. het feit dat iemand alcohol, drugs of tabak gebruikt wordt hier dus niet als riskant gedrag gescoord.
 - » *Voorbeelden van enigszins riskant gedrag*: vrijen zonder condoom met wisselende partners, onder lichte invloed aan het verkeer deelnemen, mogelijke geweldssituaties niet vermijden, intraveneus druggebruik met schone naalden.
 - » *Voorbeelden van zeer riskant gedrag*: vrijen zonder condoom met partners waarvan vermoed kan worden dat ze besmet zijn, aan het verkeer deelnemen met veel alcohol op, geweldssituaties opzoeken of uitlokken, spuiten delen.
 - » Het gaat hier om een gesplitst deel van de ICF-categorie *Behoud van eigen gezondheid* (d5702), namelijk het al dan niet vertonen van riskant, gezondheidsbedreigend gedrag (d5702b).

d770 Het aangaan en onderhouden van intieme relaties

ICF definitie Een nauwe of romantische relatie aangaan en onderhouden, zoals tussen man en vrouw, geliefden of seksuele partners.

Inclusies romantische relaties; samenlevingsrelaties; seksuele relaties.

Aspecten Moeite met romantiek
 Moeite met seks
 Moeite met het niet hebben van een intieme relatie

Voorbeeldvraag *Had je moeilijkheden met intieme relaties?*

Ankerpunten

- o. Er waren geen moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties.
1. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die merkbaar waren in het dagelijks leven.
2. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven verstoorden.
3. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
4. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van intieme relaties die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

Problemen, vragen, tips

- » Het gaat om relaties met iemand van buiten het gezin van herkomst.
- » Het gaat hierbij bijvoorbeeld om spanningen in de relatie, gebrek aan emotionele diepgang, ongelijkheid in de relatie, niet alleen kunnen zijn, gemis aan veiligheid, intimiteit, agressie in de relatie, het niet kunnen krijgen of veel wisselen van relaties.
- » *De persoon heeft geen intieme relatie(s).* Belangrijk is of de persoon (een) intieme relatie(s) wil.
 Als de persoon geen intieme relatie(s) wil is het van belang vast te stellen of dat het gevolg is van een (psychisch) gezondheidsprobleem. Wanneer dan niet zo is, kan men een “o” coderen.
 Als persoon wel een relatie wil, dan moet naar de ervaren problemen gevraagd worden. Bijvoorbeeld naar de mate (intensiteit) van eenzaamheid of het doen van pogingen om relatie(s) aan te knopen (frequentie).

d7500 Het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties

ICF definitie Vriendschappelijke relaties, gekenmerkt door wederzijdse achting en gemeenschappelijke belangen, aangaan en onderhouden

- Aspecten**
- Moeite met vrienden maken
 - Moeite vriendschap te onderhouden

Voorbeeldvraag *Had je moeilijkheden met vrienden?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties.
 1. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties die merkbaar waren in het dagelijks leven.
 2. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties die het dagelijks leven verstoorden.
 3. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
 4. Er waren moeilijkheden met het aangaan en onderhouden van vriendschappelijke relaties die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » Het gaat om relaties met iemand van buiten het gezin van herkomst.
 - » *De persoon heeft geen vrienden.* Scoor een 1 of hoger.
Vraag eventueel naar de mate (intensiteit) van eenzaamheid of het doen van pogingen om vriendschap aan te knopen (frequentie).

d7601 Kind-ouder relaties

ICF definitie Relaties met een ouder aangaan en onderhouden, zoals een jong kind dat de ouders gehoorzaamt of een volwassen kind dat zorgdraagt voor de ouders.

- Aspecten**
- Ontbreken van relatie
 - Verbaal of fysiek geweld
 - Gezagsproblemen
 - Parentificatie

Voorbeeldvraag *Waren er moeilijkheden in je relatie met je ouder(s)?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden in de kind-ouder relatie.
 1. Er waren moeilijkheden in de kind-ouder relatie die merkbaar waren in het dagelijks leven.
 2. Er waren moeilijkheden in de kind-ouder relatie die het dagelijks leven verstoorden.
 3. Er waren moeilijkheden in de kind-ouder relatie die het dagelijks leven gedeeltelijk ontwrichtten.
 4. Er waren moeilijkheden in de kind-ouder relatie die het dagelijks leven volledig ontwrichtten.

- Problemen, vragen, tips**
- » Het gaat hier om de persoon in de rol van kind. Als de persoon zelf al ouder is, niet de relatie met eigen kind(eren) beoordelen.
 - » In dit domein moet de beperking gescoord worden die er is bij het uitvoeren van een kind-ouder-relatie. Deze beperking kan ontstaan zowel door dysfunctioneel gedrag van de persoon zelf als door beperkingen die door het gedrag van de ouder(s) ontstaan. Van beide kanten kan sprake zijn van het onttrekken aan de relatie of verbaal of fysiek geweld. Van de kant van de ouder(s) bijvoorbeeld ook van lichamelijke of psychische verwaarlozing of geweld tussen ouders. Beperkingen die worden opgelegd door het gedrag van de ouder(s) dienen hier, maar ook als externe factor met negatieve vloed in module 8 gescoord te worden.
 - » In het geval persoon zelf geen verwaarlozing of mishandeling ter sprake brengt, kan er toch een vermoeden zijn. In dat geval is het aan te bevelen later in het interview bij module 8 e310- hierop door te vragen.
 - » Onder ouders worden in voorkomende gevallen ook adoptief of pleegouders verstaan.
 - » *Parentificatie*. Onder parentificatie wordt verstaan het op zich nemen van de ouderrol door een kind.

d740 Het aangaan en onderhouden van formele relaties

ICF definitie Specifieke relaties in formele situaties aangaan en onderhouden, zoals omgaan met werkgevers, deskundigen of dienstverleners.

Inclusies omgaan met meerderen; omgaan met ondergeschikten; omgaan met sociaal gelijken.

Aspecten Onttrekken aan omgang
 Conflicten in de omgang
 Overmatige omgang

Voorbeeldvraag *Had je moeilijkheden in de omgang met leraren, zorgverleners e.d.?*

Ankerpunten

- o. Er waren geen moeilijkheden met formele relaties.
1. Er waren zelden moeilijkheden met formele relaties.
2. Er waren soms moeilijkheden met formele relaties.
3. Er waren vaak moeilijkheden met formele relaties.
4. Er waren voortdurend moeilijkheden met formele relaties.

Problemen, vragen, tips

- » *Als de persoon geen formele contacten heeft gehad*, is het van belang of persoon die vermijdt, omdat dat kan duiden op problemen bij het aangaan en onderhouden van formele contacten. Alleen als persoon aannemelijk kan maken dat hij geen formele contacten heeft gehad, kan een “o” gecodeerd worden, anders is er sprake van beperking.
- » Praktisch is het vrijwel onmogelijk om geen formele contacten te hebben. Vraag door, bijvoorbeeld naar contacten met winkelpersoneel, ambtenaren e.d.
- » Belangrijke formele contacten zijn leraren, personeel op school, werkgevers, collega's, maar ook de sociale dienst, artsen, hulpverleners en verplegend personeel, politie e.d.

d710-d729 Algemene tussenmenselijke interacties

ICF definitie Met personen in interactie komen in overeenstemming met de context en cultuur, met de juiste mate van respect en achting, of beantwoorden van de gevoelens van anderen (d710).

Interacties met andere personen onderhouden en reguleren, in overeenstemming met de context en de cultuur, zoals door het reguleren van emoties en impulsen, verbale en fysieke agressie, door onafhankelijk op te treden in sociale interacties, en door zich te gedragen in overeenstemming met de sociale regels en conventies (d720).

Inclusies respect en warmte in relaties; waardering in relaties; tolerantie in relaties; kritiek in relaties; sociale cues in relaties; fysiek contact in relaties; aangaan van relaties; beëindigen van relaties; reguleren van gedrag in gezelschap; zich gedragen volgens sociale regels in gezelschap; bewaren van sociale afstand

Aspecten Gebrek aan sociale vaardigheden
 Geen respect, warmte, waardering of kritiek tonen of beantwoorden
 Zich niet houden aan sociale regels in gezelschap

Voorbeeldvraag *Had je moeite om contact met andere mensen te maken of met andere mensen om te gaan?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
 1. Er waren zelden moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
 2. Er waren soms moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
 3. Er waren vaak moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.
 4. Er waren voortdurend moeilijkheden in de omgang met mensen in het algemeen.

Problemen, vragen, tips

- » Het gaat om problemen in de algemene omgang met andere mensen, zoals het niet geven of ontvangen van respect, aandacht, erkenning, het niet betuigen van tolerantie, niet toelaten van kritiek, niet uitwisselen van sociale communicatie en het niet verdragen van lichamelijk contact (bijvoorbeeld een hand geven).
- » Problemen kunnen zijn in de richting van verlegenheid en subassertiviteit, maar ook in de richting van overmatige assertiviteit en agressiviteit.
- » De wijze waarop de persoon zich gedraagt in het interview kan een goede aanwijzing zijn voor de mate van beperking.

d230 **Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen**

ICF definitie Eenvoudige of complexe acties uitvoeren, die nodig zijn om dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen te plannen, uit te voeren en te voltooien, zoals het reserveren van tijd en het plannen van de afzonderlijke activiteiten gedurende de dag.

- Aspecten**
- Moeite met plannen van dagritme (de dagelijkse regelmaat van opstaan, aankleden, eten, naar school of werk gaan, thuiskomen en naar bed gaan)
 - Moeite met uitvoeren van dagritme

Voorbeeldvraag *Had je moeite met het plannen, regelen of voltooien van dagelijkse activiteiten?*

- Ankerpunten**
- o. Er waren geen moeilijkheden met dagelijkse routinehandelingen of verplichtingen.
 1. Voerde gedurende een klein deel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
 2. Voerde gedurende een belangrijk deel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
 3. Voerde het merendeel van de tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.
 4. Voerde de gehele tijd dagelijkse routinehandelingen niet uit of voldeed niet aan dagelijkse verplichtingen.

Problemen, vragen, tips » Let in het bijzonder op de regelmaat van schoolgang of werkuitvoering of volgen van behandeling of training en op het aanhouden van een dagritme.

d240 Omgaan met stress en andere mentale eisen

ICF definitie Eenvoudige of complexe acties uitvoeren om te kunnen voldoen aan de mentale eisen van het uitvoeren van taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress, afleiding, of crisissituaties, zoals het autorijden in druk verkeer of het verzorgen van vele kinderen.

Inclusies dragen van verantwoordelijkheden; omgaan met stress; omgaan met crisissituaties.

- Aspecten**
- Moeite met taakdruk, zoals voordracht houden of examen doen
 - Moeite met sociale druk, zoals kritiek, opdringerigheid
 - Moeite met verantwoordelijkheden en eisen

Voorbeeldvraag *Had je moeite in lastige situaties met stress om te gaan of om te gaan met druk als er veel van je gevraagd werd?*

- Ankerpunten**
0. Er waren geen moeilijkheden met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt en waarbij sprake is van stress.
 1. Raakte een enkele keer gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt en waarbij sprake is van stress.
 2. Raakte soms gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt en waarbij sprake is van stress.
 3. Raakte vaak gefrustreerd of gestresseerd met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt en waarbij sprake is van stress.
 4. Kon niet omgaan met taken waarbij men grote verantwoordelijkheid draagt, en waarbij sprake is van stress. Raakte in paniek of vermeed deze situaties in het geheel.

- Problemen, vragen, tips**
- » Vraag naar de wijze waarop persoon met stress omgaat.
 - » Denk aan taken als autorijden, voor anderen zorgen, veeleisend werk, maar ook reageren op plotselinge gevaarlijke situaties voor persoon of anderen.
 - » Men kan hierbij ook vragen naar reacties op moeilijke situaties zoals bedreiging, vechtpartijen, opdringerigheid, kritiek, geen alcohol of drugs beschikbaar hebben.

Referenties

- Anton, R. F., Moak, D. H., & Latham, P. K. (1996). The obsessive compulsive drinking scale: A new method of assessing outcome in alcoholism treatment studies. *Archives of General Psychiatry*, 53, 225-231.
- Deas, D., Roberts, J., Randall, C., & Anton, R. (2001). Adolescent Obsessive-Compulsive Drinking Scale: an assessment tool for problem drinking. *Journal of the National Medical Association*, 93, 92-103.
- DeWildt, W. A., Lehert, P., Schippers, G. M., Nakovics, H., Mann, K., & van den, B. W. (2005). Investigating the structure of craving using structural equation modeling in analysis of the obsessive-compulsive drinking scale: a multinational study. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*, 29, 509-516.
- Marsden, J., Gossop, M., Stewart, D., Best, D., Farrell, M., Lehmann, P., et al. (1998). The Maudsley Addiction Profile (MAP): a brief instrument for assessing treatment outcome. *Addiction*, 93, 1857-1867.
- Schippers, G. M., & Broekman, T. G. (2013). MATE-Y 2.1a. Handleiding en protocol voor de MATE-Jeugd. Nederlandse bewerking: G. M. Schippers & T. G. Broekman. Nijmegen: Bêta Boeken. <http://www.mateinfo.eu/pubs>
- Schippers, G. M., & Broekman, T. G. (2013). *MATE-Y: Samenstelling, toetsing en verspreiding*. Amsterdam: AIAR; Nijmegen: Bureau Bêta. <http://www.mateinfo.eu/pubs>
- World Health Organization (2001). *International classification of functioning, disability and health: ICF*. Geneva: Author.
- World Health Organization (2002). *Internationale classificatie van het menselijk functioneren: ICF. Nederlandse vertaling van de WHO publicatie International classification of functioning, disability and health*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
- World Health Organization (2007). *International classification of functioning, disability and health, Children & Youth version: ICF-CY*. Geneva: Author.
- World Health Organization (2008). *Nederlandse vertaling van de International classification of functioning, disability and health, Children & Youth version: ICF-CY*. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.
-

Afnameformulier

MATE

Y

Youth

Outcomes

Meten van Addicties voor Triage en Evaluatie
Versie: MATE-Y-Uitkomsten-nl 2.1a

Afnameformulier

Afgenomen door:

Datum afname:

d	d	m	m	y	y
---	---	---	---	---	---

Persoonsnummer:

--	--	--	--	--	--

Leeftijd:

--	--

Geslacht:

- 1. Middelengebruik en gedragsverslavingen 2
- 5. Lichamelijke klachten 3
- 7. Activiteiten en participatie (MATE-Y-IC) 5
- Q1. Verlangens 7

Symbol of typografie

Instructie /uitleg

De MATE-Y is een beoordelingsinstrument. De assessor beoordeelt en is vrij in de manier waarop de informatie verkregen wordt. Indien de benodigde informatie met zekerheid bekend is, dan kunt u het antwoord invullen zonder de vraag te stellen. In het algemeen geldt dat vragen niet letterlijk gesteld hoeven te worden. Uitzonderingen zijn die gevallen waar een 'L' (letterlijk) of een 'Q' (self-report questionnaire) in de kantlijn staat.

L	(letterlijk)	Stel de vragen letterlijk. Geef alleen uitleg als dat absoluut noodzakelijk is of als de vraag duidelijk verkeerd begrepen wordt.
	(zelfinvullijst, self-report questionnaire)	De persoon vult de vragenlijst zelfstandig in. Als dit niet mogelijk is, help de persoon dan door de vragen voor te lezen.
Q	(tijdvak)	Tijdvak voor de beoordeling.
	«Voorbeeldvraag»	Voorbeeldvragen die gebruikt kunnen worden om het betreffende item bij de persoon uit te vragen beginnen met een dubbel hoekhaakje.
T	† Beoordeling/kenmerken/verklaring	Tekst voorafgegaan door een kruis en gezet in een ander lettertype, is: † een beoordelingsinstructie, † of bevat kenmerken waarop de assessor kan letten, † of is andere verklarende tekst voor de assessor. Deze tekst dient dus niet letterlijk gebruikt te worden.
	<u>onderstreepte tekst</u>	Geeft kernbegrip(pen) van de vraag aan. Kan bij eventueel doorvragen gebruikt worden.
	[—middel—]	Vul het Primaire probleemmiddel of probleemgedrag in.
	Ja Nee	Omcirkel Ja of Nee.
	Schrijf het getal op.
	Schrijf een toelichting op (vrije tekst).

1. Middelengebruik en gedragsverslavingen

		Laatste 30 dagen		
		Aantal dagen gebruikt in de laatste 30 dagen	Hoeveelheid op een kenmerkende gebruiksdag	
			† Vul het aantal gebruiksdagen in (ledere dag is 30; één keer in de week is 4 enz. Als er geen gebruiksdagen zijn geweest, vul dan 'o' in.)	† Vul het aantal glazen, sigaretten, grammen of pillen in van een kenmerkende gebruiksdag.
<p>«We beginnen met een schema, waarin de middelen die je zou kunnen gebruiken, nagevraagd worden. Dit gaat over de laatste 30 dagen dat je middelen gebruikt hebt.</p> <p>Er zullen ook middelen genoemd worden die je niet gebruikt. Toch zal ik daarvan ook voorbeelden noemen om zeker te weten dat we niets vergeten.</p> <p>Ik begin met alcohol. Heb je de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoe vaak en hoeveel dronk je op een dag?</p> <p>«Ik begin met alcohol. Heb je de laatste 30 dagen alcohol gedronken? Zo ja, hoe vaak en hoeveel dronk je op een dag?</p> <p>† Ga zo verder voor de andere middelen.</p>				
Alcohol	Gewoonlijk gebruik	standaardglazen (van ca. 10 gram alcohol)
	† Hoger gebruik: alleen invullen als sprake is van afwisselend gebruik in de afgelopen 30 dagen, zoals bijvoorbeeld bij veel hoger gebruik in het weekend dan door de week of bij incidenteel veel hoger gebruik Hoger gebruik	
Nicotine	Sigaretten, shag, sigaren, pijp, snuifpruimtabak	sigaretten (of sjekkies, sigaren etc.)
Cannabis	Hasjiesj, Marihuana, Weed	
Opiaten	Methodon	
	Heroïne	
	Overige opiaten zoals codeïne, Darvon, Demerol, Dilaudid, Morfine, MSContin, Opium, Palfium, Percodan	
Cocaïne	Crack, gekookte (base) coke	
	Cocaïne, snuifcoke	
Stimulantia	Amfetamines, khat, pepmiddelen, Ponderal, Ritalin, speed	
Ecstasy/XTC	MDMA of andere psychedelische amfetaminen zoals MDEA, MDA of 2CB.	
Andere middelen (drugs)	Bijvoorbeeld: psychedelica, inhalantia, 	
	poppers, GHB, paddo's. Omschrijf: (maximaal 2) 	
Sedativa	Barbituraten, benzodiazepines kalmerings-slaapmiddelen, tranquilizers, bv. Dalmadorm, Librium, Mogadon, Normison, Rohypnol, Seresta, Temesta, Valium, Xanax	
Gokken	Waarop of waarmee gegokt: 	euro's uitgegeven (bruto)
Andere gedragsverslaving	Bijvoorbeeld: gamen. Omschrijf: 	aantal uren

Voortdurend

Vaak

Soms

Zelden

Helemaal niet

5. Lichamelijke klachten

L «In de laatste 30 dagen, hoe vaak had je:		T 30 dagen				
		Helemaal niet	Zelden	Soms	Vaak	Voortdurend
1	Gebrek aan eetlust	0	1	2	3	4
2	Vermoeidheid / gebrek aan energie	0	1	2	3	4
3	Misselijkheid	0	1	2	3	4
4	Maagpijn	0	1	2	3	4
5	Kortademigheid / benauwdheid	0	1	2	3	4
6	Pijn in de borst	0	1	2	3	4
7	Pijnlijke gewrichten / stijfheid	0	1	2	3	4
8	Spierpijn	0	1	2	3	4
9	Doof of tintelend gevoel in armen en benen	0	1	2	3	4
10	Trillen / beven	0	1	2	3	4

De MATE-Y-IC staat voor de onderdelen van de MATE-Y-Uitkomsten die gebaseerd zijn op de ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health). Uit de ICF is een kernset domeinen geselecteerd waarvan problemen worden vastgesteld in module 7. IC staat voor: ICF-Core set.

De MATE-Y-IC is bedoeld om op de geselecteerde domeinen vast te stellen in hoeverre de persoon beperkt is in zijn functioneren.

De ICF maakt een onderscheid tussen de uitvoering van activiteiten en participatie en het vermogen om dat te doen. In deze MATE-Y-IC dient de uitvoering beoordeeld te worden; niet het vermogen. Uitvoering verwijst naar het doen van activiteiten of participatie, vermogen naar de capaciteit dit te doen.

De uitvoering kan ondersteund worden door hulpverlenende instanties of andere externe factoren. Iemand die bijvoorbeeld zelf niet het vermogen bezit zelf(standig) huishoudelijk taken te verrichten maar bij wie de huishoudelijk taken wel met hulp van anderen uitgevoerd worden, moet dus gescoord worden als ‘geen beperking in de uitvoering’.

Beperkingen worden gescoord op een vijfpuntschaal, van 0 (geen beperking) tot en met 4 (volledige beperking). De mate van beperking kan blijken uit de intensiteit (van ‘niet merkbaar’ tot ‘volledige ontwrichting van het dagelijks leven’), de frequentie (van ‘nooit’ tot ‘continu’) of uit de tijdsduur (van ‘minder dan 5% van de tijd’ tot ‘meer dan 95%’).

De volgende figuur geeft een omschrijving van de schaal.

Score	0	1	2	3	4
Mate van beperking	Geen	Licht	Matig	Ernstig	Volledig
Intensiteit	Niet merkbaar	Dragelijk	Verstoort het dagelijks leven	Gedeeltelijke ontwrichting van dagelijks leven	Volledige ontwrichting
Frequentie	Nooit	Zelden	Soms	Vaak	Continue
Tijdsduur	0-4%	5-24%	25-49%	50-95%	96-100%

Meetlat

In deze figuur wordt weergegeven dat 0 (geen) en 4 (volledig) maar een klein stukje op de meetlat innemen, namelijk ieder 5%. Een score van 0 of 4 wordt dus alleen gegeven als het ook echt duidelijk is. Score 2 (matig) loopt niet verder dan de helft van de volledige schaal. Als de beperking groter is dan de helft maar niet volledig, dan is de score 3. In het MATE-Y-Uitkomsten protocol zijn op basis van deze schalen voor alle domeinen ankerpunten geformuleerd die behulpzaam zijn bij het scoren.

De beperkingen bij de domeinen kunnen nader worden gespecificeerd door het aankruisen van het aspect of de aspecten ervan waar het in het bijzonder om gaat.

Niet alle domeinen hoeven voor de persoon van belang te zijn. In dat geval geldt dat het domein niet van toepassing is of geen belang heeft, en wordt de score ‘0’ gegeven.

De domeinen moeten beoordeeld worden in de context van een gezondheidsprobleem. Informatie die geen verband houdt met de gezondheid van de persoon, moet daarom niet worden gescoord.

De standaardtijdspanne voor de beoordeling is de afgelopen 30 dagen, onafhankelijk van of deze periode representatief is voor de situatie van de persoon.

30 dagen

ICF		Component d: Activiteiten en Participatie en Component e: Zorg en ondersteuning door diensten		Beperking in uitvoe- ring / heeft moeite met
HOOFD STUK	Component d: Activiteiten en Participatie	† Vul de mate van beperking in: 0: Geen/nvt 1: Licht 2: Matig 3: Ernstig 4: Volledig		
	Waren er de laatste 30 dagen moeilijkheden met	† Kruis in elk domein de aspecten aan die van toepassing zijn		
BELANGRIJKE LEVENSGEBIEDEN	<u>d810-d859</u> Opleiding, beroep en werk <u>Aanwezigheid</u> «Waren er problemen met het naar school/werk gaan?»	☐ Geen school/werk hebben ☐ Niet naar school/werk gaan ☐ Te laat komen, te vroeg weggaan ☐ Weggestuurd worden	
	<u>d810-d859</u> Opleiding, beroep en werk <u>Gedrag</u> «Had je op school/werk problemen?»	☐ Zich de leerstof niet eigen maken ☐ Taken en projecten niet doen ☐ Niet samenwerken met leerlingen/collega's ☐ Niet luisteren naar leraar/baas ☐ Geen plezier beleven aan school/ werk	
	<u>d870</u> Economische zelfstandigheid «Was er gebrek aan middelen van bestaan?»	☐ Zelf geen of weinig geld hebben ☐ Leeft in gezin met geen of weinig geld ☐ Teveel geld uitgeven aan andere zaken dan levensonderhoud	
MAATSCHAPPELIJK, SOCIAAL EN BURGERLIJK LEVEN	<u>d920</u> Recreatie en vrije tijd <u>Individueel</u> «Had je moeite met het vinden of besteden van vrije tijd?»	☐ Moeite om te ontspannen ☐ Moeilijk overweg kunnen met vrije tijd ☐ Geen hobby(s) hebben	
	<u>d920</u> Recreatie en vrije tijd <u>Sociaal</u> «Had je moeite om in je vrije tijd dingen samen met anderen te doen?»	☐ Niet optrekken met vrienden ☐ Geen familie bezoeken ☐ Niet meedoen met spel of sport	
HUISHOUDEN	<u>d610</u> Verwerven en behouden van woonruimte «Had je gebrek aan onderdak of had je andere problemen met huisvesting?»	☐ Geen woonruimte hebben ☐ Woonruimte niet goed inrichten	
	<u>d620-d640</u> Huishoudelijke taken «Had je moeite met huishoudelijke taken, zoals inkopen doen, het bereiden van maaltijden of het huishouden doen?»	☐ Geen inkopen doen ☐ Niet koken ☐ Kleding niet wassen ☐ Niet schoonmaken	
ZELFVERZORGING	<u>d510,d520,d540</u> Persoonlijke verzorging «Had je moeite met je persoonlijke verzorging?»	☐ Onvoldoende wassen ☐ Onvoldoende lichaamsverzorging ☐ Onvoldoende kleden	
	<u>d5700</u> Zich verzekeren van fysiek comfort «Had je er moeite mee voor een veilige slaapplaats of voor beschermende kleding te zorgen?»	☐ Geen veilige slaapplaats ☐ Onvoldoende beschermende kleding tegen kou en vocht	
	<u>d5701</u> Zorg dragen voor voeding en fitheid «Had je er moeite mee om gezond te eten en te drinken of om voor je lichamelijke conditie te zorgen?»	☐ Niet gezond eten en drinken ☐ De conditie niet op peil houden	

30 dagen

ICF Component d: Activiteiten en Participatie en Component e: Zorg en ondersteuning door diensten		Beperking in uitvoering / heeft moeite met	
Component d: Activiteiten en Participatie		† Vul de mate van beperking in: 0: Geen/nvt 1: Licht 2: Matig 3: Ernstig 4: Volledig	
HOOFDSTUK	Waren er de laatste 30 dagen moeilijkheden met	† Kruis in elk domein de aspecten aan die van toepassing zijn	
ZELFVERZORGING	<u>d5702a</u> Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg <i>«Had je moeite medische adviezen op te volgen of mee te werken aan behandeling?»</i>	☐ Niet naar de dokter gaan terwijl het wel nodig is ☐ Niet laten behandelen terwijl het wel nodig is ☐ Medische adviezen niet opvolgen
	<u>d5702b</u> Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag <i>«Liep je gezondheid gevaar door riskant gedrag?»</i>	☐ Onbeschermd seksueel contact met wisselende partners hebben ☐ Onder invloed aan het verkeer deelnemen ☐ Opzoeken van geweldssituaties
TUSSENMENSELIJKE INTERACTIES EN RELATIES	<u>d770</u> intieme relaties <i>«Had je moeilijkheden met intieme relaties?»</i>	☐ Moeite met romantiek ☐ Moeite met seks ☐ Moeite met het niet hebben van een intieme relatie
	<u>d7500</u> Vrienden <i>«Had je moeilijkheden met vrienden?»</i>	☐ Moeite met vrienden maken ☐ Moeite vriendschap te onderhouden
	<u>d7601</u> Kind-ouder relaties <i>«Waren er moeilijkheden in je relatie met je ouder(s)?»</i>	☐ Ontbreken van relatie ☐ Verbaal of fysiek geweld ☐ Gezagsproblemen ☐ Parentificatie
	<u>d740</u> formele relaties <i>«Had je moeilijkheden in de omgang met leraren, zorgverleners e.d.?»</i>	☐ Onttrekken aan omgang ☐ Conflicten in de omgang ☐ Overmatige omgang
	<u>d710-d729</u> Algemene tussenmenselijke interacties <i>«Had je moeite om contact met andere mensen te maken of met andere mensen om te gaan?»</i>	☐ Gebrek aan sociale vaardigheden ☐ Geen respect, warmte, waardering of kritiek tonen of beantwoorden ☐ Zich niet houden aan sociale regels in gezelschap
	<u>d230</u> Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen <i>«Had je moeite met het plannen, regelen of voltooien van dagelijkse activiteiten?»</i>	☐ Moeite met plannen van dagritme (de dagelijkse regelmaat van opstaan, aankleden, eten, naar school of werk gaan, thuiskomen en naar bed gaan) ☐ Moeite met uitvoeren van dagritme
ALGEMENE TAKEN EN EISEN	<u>d240</u> Omgaan met stress en andere mentale eisen <i>«Had je moeite in lastige situaties met stress om te gaan of om te gaan met druk als er veel van je gevraagd werd?»</i>	☐ Moeite met taakdruk, zoals voordracht houden of examen doen ☐ Moeite met sociale druk, zoals kritiek, opdringerigheid ☐ Moeite met verantwoordelijkheden en eisen

Q

De volgende vragen gaan over gedachten en gevoelens over [—middel/gedrag—] en over het wel gebruiken en niet gebruiken.

De vragen gaan uitsluitend over de laatste 7 dagen. Beantwoord de vragen dus op grond wat je de afgelopen week hebt gedacht, gevoeld en gedaan. Omcirkel het cijfer voor het antwoord dat het meest op jou van toepassing is.

7 dagen

[—middel/gedrag—] =

T

- 1 Hoeveel tijd op een dag heb je ideeën, gedachten, sterke wensen of beelden die met gebruiken te maken hebben, op momenten dat je niet gebruikt?
 - 0 Geen
 - 1 Minder dan 1 uur per dag
 - 2 De helft van de dag
 - 3 Meer dan de helft van de dag
 - 4 Het grootste deel van de dag

- 2 Hoe vaak treden deze gedachten op?
 - 0 Nooit.
 - 1 Minder dan 8 keer per dag.
 - 2 Meer dan 8 keer per dag.
 - 3 Meer dan 8 keer per dag en vrijwel alle uren van de dag.
 - 4 Het aantal is niet te tellen en de hele dag

- 3 Op momenten dat je niet gebruikt, hoe vervelend of storend zijn dan gedachten, ideeën, impulsen of beelden over gebruiken?
 - 0 Niet vervelend of storend
 - 1 Een beetje vervelend, maar ik kan er wel tegen
 - 2 Behoorlijk vervelend, maar ik kan het hanteren
 - 3 Behoorlijk vervelend en moeilijk te hanteren
 - 4 Zo vervelend dat ik het niet kan hanteren

- Op momenten dat je niet gebruikt, hoeveel moeite doe je dan om gedachten aan gebruik tegen te gaan of te negeren, of om je gedachten uit je hoofd te zetten? (Het gaat erom hoeveel moeite je moet doen, niet of het je lukt of niet.)
 - 0 Ik denk zo weinig aan gebruiken dat ik geen moeite hoeft te doen dat tegen te gaan.
 - 1 Ik probeer zulke gedachten altijd wel tegen te gaan.
 - 2 Ik doe meestal moeite om zulke gedachten tegen te gaan.
 - 3 Ik doe een beetje moeite om zulke gedachten tegen te gaan.
 - 4 Ik geef altijd toe aan zulke gedachten.

- 5 Hoe sterk is het verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken?
 - 0 Ik heb geen verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
 - 1 Ik heb enig verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
 - 2 Ik heb een sterk verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
 - 3 Ik heb een zeer sterk verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken.
 - 4 Het verlangen om [—middel/gedrag—] te gebruiken is overweldigend.

Afgenomen door:

Datum afname: d d m m y y

Persoonsnummer:

Module	Score	Scoring en berekening	Bereik min max	Uitslag	Drempel waarde [MD]: gebruikt voor MATE dimen- siescore
5. Lichamelijke klachten	Lichamelijke klachten [S5.1]	Som van de 10 itemscores.	0 – 40	
7 MATE-Y-IC	Beperkingen - Totaal [S7.1]	Som van de scores op de 19 beperkingitems.	0 – 76	
	Beperkingen - Basaal [S7.2]	Som van de scores op 8 items: d610 Verwerven en behouden van woonruimte; d620-d640 Huishoudelijke taken; d510,d520,d540 Persoonlijke verzorging; d5700 Zich verzekeren van fysiek comfort; d5701 Zorg dragen voor voeding en fitheid; d5702a Verkrijgen en opvolgen van adviezen en behandeling van de gezondheidszorg; d5702b Beschermen tegen gezondheidsrisico's van riskant gedrag; d230 Uitvoeren van dagelijkse routinehandelingen	0 – 32	
	Beperkingen - Relationeel [S7.3]	Som van de scores op 5 items: d770 Intieme relaties; d7500 Vrienden; d7601 Kind-ouder relaties; d740 Formele relaties; d710-d729 Algemene tussenmenselijke interacties	0 – 20	
Q1. Verlangen	Verlangen [SQ1.1]	Som van de 5 itemscores.	0 – 20	

